

**ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี**
**Learning Skills in 21st Century of Nursing Students at
Boromarajonani College of Nursing, Suratthani**

รุ่งนภา จันทรา^{1*} และ อติญาณ์ ศรีเกษตริน¹
Rungnapa Chantra¹ and Atiya Sarakshetrin¹
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามประเมินระดับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และ 7) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้แบบสอบถามผ่านการหาคุณภาพของแบบสอบถามด้วยความตรงเชิงเนื้อหา ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีดัชนีความสอดคล้องรายข้อมากกว่า .60 ทุกข้อหาความเที่ยงด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับสูง ($M=3.99$, $SD=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ($M=4.14$, $SD=0.48$) รองลงมา คือ ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ($M=4.12$, $SD=0.47$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ($M=3.82$, $SD=0.48$)

จากผลการศึกษา เสนอให้อาจารย์ผู้สอนนำผลการศึกษาไปวางแผนจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ให้สามารถเรียนรู้ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21, นักศึกษาพยาบาล

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: rungnapac64@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 081-5699268)

Abstract

This descriptive study aimed to determine how 21st century learning skills are developed among nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Suratthani (BCN Suratthani). Sample was 244 nursing students of BCN Suratthani. Stratified random sampling was applied. Research instrument was a questionnaire developed by the researchers in order to assess level of 21st century learning skills among nursing students. The questionnaire consisted of 7 skill domains: 1) critical thinking and problem solving, 2) creativity and innovation, 3) collaboration, teamwork, and leadership, 4) cross cultural understanding, 5) communication and media literacy, 6) computing and ICT literacy, and 7) career and learning self-direction. The questionnaire was validated for its content by three experts. Index of Items Objectives Congruence (IOC) of each item was higher than .60. The reliability of questionnaire was .96 Data were analyzed for means and standard deviations.

The results showed that 21st century learning skills among nursing students at BCN Suratthani were at a high level ($M=3.99$, $SD=0.39$). For each skill domain, it revealed that it was in a high level as well. However, the students had a lowest level in critical thinking and problem solving as well as in creativity and innovation.

According to the result of this study, nurse instructors should use it for their teaching plans in order to promote the learning skills in 21st century of the students so that they can be successful and happy in their work and life.

Keywords: Learning Skills in 21st Century, Nursing Students

บทนำ

จากบริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม ทำให้การศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ที่จะมุ่งกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในด้านการจัดการศึกษาด้านสุขภาพสำหรับศตวรรษที่ 21 นั้น องค์การอนามัยโลกกำหนดให้ ปี ค.ศ.2010-2013 มีการจัดการศึกษาแบบ Transformative Education เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้กลายเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญที่หลายฝ่ายร่วมกันวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบ และนำเสนอแนวปฏิบัติต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Mishra & Kereliik, 2015) เครือข่ายการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ได้ระบุว่าระบบส่งเสริมให้นักเรียนได้รอบรู้ทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ไว้ด้วยกัน 5 ระบบ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards), การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Assessments of 21st Century Skills) หลักสูตร และวิธีการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum and Instruction) การพัฒนาวิชาชีพในศตวรรษ

ที่ 21 (21st Century Professional Development) และบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environments) (สุวณี อังวรารกร, 2558) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ด้านมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ที่ต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นหลักสูตรบูรณาการเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิด มีการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครู (สุวณี อังวรารกร, 2558) รวมทั้งแนวคิดการประเมินผลจะเน้นผลลัพธ์และสมรรถนะเป็นฐาน (Outcome-Base, Competency-Base evaluation) (ประสิทธิ์ วัฒนาภา, 2557)

สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาด้านการพยาบาล โดยต้องพัฒนากำลังคนด้านการพยาบาลให้มีขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก กระบวนการจัดการศึกษาพยาบาล มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนที่ยืดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในการดูแล เป็นการเตรียมบุคลากรทางวิชาชีพ ที่เรียกว่า “พยาบาลวิชาชีพ” ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ มีคุณธรรม และจริยธรรม ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการปรับบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ. 2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการศึกษาพยาบาล ได้ให้ความสำคัญมากกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ สอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นทักษะด้านอาชีพ ดังนั้น เมื่อจบการศึกษาพยาบาลแล้วนักศึกษาพยาบาลจะมีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเท่าทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง (Trilling & Fadel, 2009)

มีนักการศึกษาหลายท่าน ที่ได้กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 อาทิ เช่น Trilling & Fadel (2009) ได้พัฒนา และนำเสนอกรอบแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การเรียนรู้ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs คือ Reading (การอ่าน) (W) Riting (การเขียน) และ (A) Rithematic (คณิตศาสตร์) ส่วน 7Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) Laboratory and Metiri Group (2003) ได้เสนอทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ว่า ประกอบด้วย ความรู้ในยุคดิจิทัล (Digital-Age Literacy) การคิดเชิงนวัตกรรมและเชิงสร้างสรรค์ (Inventive Thinking) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

(Effective Communication) และการมีผลิตภาพที่สูง (High Productivity) กลุ่มภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) ได้เสนอทักษะในศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วยทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม ซึ่งทักษะนี้จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน ซึ่งมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงรวดเร็วอย่างมากในปัจจุบัน ทักษะด้านนี้ได้แก่ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ และ 2) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อและเทคโนโลยี วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรม ที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ ทักษะของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นที่สนใจของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพยาบาล ได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีความรู้ ความสามารถ ตามศักยภาพของตนเอง สามารถให้การพยาบาลภายใต้สังคมปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างประสบความสำเร็จ ทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โดยสังเคราะห์มาจากแนวคิด ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ Partnership for 21st Century Skill (2009) แนวคิด EnGauge 21st Century Skill ของ The North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group (2003) แนวคิด ของ Trilling & Fadel 10 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) (2009) แนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555) และสมรรถนะของ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2555) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และ 7) ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ คือ นักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 494 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยการคำนวณตามอัตราส่วนในแต่ละชั้นปี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับระดับของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) จำนวน 10 ข้อ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) จำนวน 9 ข้อ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) จำนวน 10 ข้อ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) จำนวน 8 ข้อ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) จำนวน 9 ข้อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) จำนวน 10 ข้อ และทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ 1 มีความสามารถน้อยที่สุด ถึง 5 มีความสามารถมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพยาบาล จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 3 คน พิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้วยการพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า .6 ทุกข้อ และมีบางข้อที่ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้ข้อนั้นมีความชัดเจนมากขึ้น จากนั้นจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีของสัมประสิทธิ์ครอนบาค (Cronbach Coefficient) พบว่า ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาครายด้าน เท่ากับ .93, .93, .92, , 85, .91, .94, .91 ตามลำดับ และทั้งฉบับเท่ากับ .96 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงกับนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งระดับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00–2.33 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34–3.66 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.67–5.00 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง

จริยธรรมวิจัย

ผู้วิจัยนำโครงการวิจัย เข้าที่ประชุมของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ได้รับเลขจริยธรรมที่ 2016/04 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.75 เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51–3.00 คิดเป็นร้อยละ 31.25 ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 51.79 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.43 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 25,001–35,000 บาท/เดือน ร้อยละ 45.98

2. ทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	<i>M</i>	<i>SD</i>	การแปลผล
ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	3.83	0.45	ระดับสูง
ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม	3.82	0.48	ระดับสูง
ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	4.14	0.48	ระดับสูง
ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ	3.99	0.45	ระดับสูง
ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ	4.07	0.56	ระดับสูง
ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.00	0.50	ระดับสูง
ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้	4.12	0.47	ระดับสูง
ภาพรวม	3.99	0.39	ระดับสูง

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับสูง ($M=3.99$, $SD=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ($M=4.14$, $SD=0.48$) รองลงมาคือทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ($M=4.12$, $SD=0.47$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ($M=3.82$, $SD=0.48$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญบุรีธานี อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยขออภิปรายในแต่ละตัวแปร ดังนี้

ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นหนึ่งในทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา (Problem Solving) และการตัดสินใจทางคลินิก (Clinical Decision Making) (ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์ และสุภาวดี นพจุจินดา, 2554) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการจัดการศึกษาจะต้องตระหนักเพื่อให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลมีความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิก (Gerdeman, Lux & Jacko, 2012) ซึ่งประกอบด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเข้าใจภาพรวมโดยผสมผสานประสบการณ์และความรู้ที่ได้เรียนมาสู่การปฏิบัติ ตลอดจนความสามารถในการใช้เหตุผลทางคลินิก และการพยาบาลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญบุรีธานี จึงได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น 1) วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) ที่มีการบูรณาการในรายวิชา และจัดให้นักศึกษาในทุกชั้นปี 2) การจัดการเรียนการสอนแบบการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation Learning) ในรายวิชาการปฏิบัติทางการพยาบาล วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาพยนตร์ในการกระตุ้นทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาสุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ที่มีการออกแบบการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ซึ่งมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้แก่นักศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษามีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกียรติกำจร กุศล, เสาวลักษณ์ วงศ์นาถ และอุไร จรประพาฬ (2551) พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาโดยภาพรวม ภายหลังการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่าก่อนการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และการศึกษาของเครือมาศ เพชรชู (2555) พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพล ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นทักษะที่อยู่บนพื้นฐานจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการสร้างความคิดที่หลากหลาย สร้างแนวคิดใหม่และมีคุณค่า และสามารถอธิบาย ชัดเจน วิเคราะห์และประเมินความคิดของตนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสร้างสรรค์ให้มากขึ้น ร่วมกับการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ โดย เน้นปฏิบัติ และสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเปิดใจกว้างและยอมรับในมุมมอง

หรือโลกทัศน์ใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อระบบการทำงาน ร่วมกับการเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์งาน โดยพร้อมที่จะยอมรับความคิดหรือสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้ จากนั้นต้องนำนวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ (Implement Innovations) โดยปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปรับใช้ และพัฒนาจากผลแห่งนวัตกรรมที่นำมาใช้ สอดคล้องกับการออกแบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี (2555) ที่ได้เน้นให้มีการพัฒนานวัตกรรมในรายวิชาต่าง ๆ เช่น รายวิชาฟิสิกส์ทางการแพทย์ รายวิชาปฏิบัติทางการแพทย์พยาบาลที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาล เพื่อแก้ปัญหาทางสุขภาพของผู้รับบริการ และรายวิชาการศึกษาศาสตร์ที่ได้ให้นักศึกษาได้คิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลได้นำความรู้ทางด้านทฤษฎี และประสบการณ์ทางวิชาชีพ มาผสมผสาน และให้การดูแลบนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรม ที่ไม่ขัดแย้งต่อความเชื่อของผู้ใช้บริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนนำวิธีการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเหมาะสม ภายใต้บริบทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ที่มีการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม อย่างรวดเร็ว ทักษะของพยาบาลศตวรรษที่ 21 จึงควรเป็นผู้ที่มีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมของผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ได้นำมาเป็นแนวทางหลักในการจัดการศึกษายึดหลักการดูแลแบบองค์รวม (Holistics Care) ที่เป็นการดูแลบุคคลแบบองค์รวม คือ การดูแลบุคคลที่มีการบูรณาการทั้งของร่างกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ โดยการดูแลนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความรู้ ความคิด ความเชื่อ ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สภาพสังคม สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนรูปแบบของการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ผู้ที่สามารถดูแลบุคคลแบบองค์รวมจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ เข้าใจในทุกข์สุขของมนุษย์ รับผิดชอบต่อปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม และต่างกระบวนทัศน์ ที่จะช่วยให้ส่งเสริมคุณภาพการบริการ เกิดบริการที่มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้ใช้บริการทั้งด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผลลัพธ์ทางสุขภาพดีขึ้น

ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลมีความร่วมมือในการทำงาน สามารถทำงานเป็นทีมได้ดี โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานด้านการพยาบาล ที่ทีมการพยาบาล จะต้องมีความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เช่น การใช้เทคนิคการสื่อสารที่ดี สามารถเป็นทั้งผู้พูด ผู้ฟัง เขียนได้ชัดเจน สามารถแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ มีการรับรู้ถึงความแตกต่างกันในบทบาท และสามารถใช้ความแตกต่างให้เป็นประโยชน์ในกลุ่มได้ในเวลาที่ต่างกัน นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีมในภาคทฤษฎีที่ต้องคำนึงถึงการทำงานของกลุ่ม งานจะดำเนินไปด้วยดี และบรรลุวัตถุประสงค์ ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและศิลปะในการบริหารงานของผู้นำ ทักษะและศิลปะที่ใช้ในการบริหารงานดังกล่าว คือ ภาวะผู้นำ ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จะต้องมีการออกแบบรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาพยาบาล ได้ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะ

ของการทำงานเป็นทีม มีทักษะการประสานงาน ทักษะด้านความร่วมมือ มีการแสดงบทบาททั้งผู้นำ และสมาชิก ในทีม (กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, สราญ นิรันรัตน์, จิราภรณ์ จันทรอารักษ์, บุญเดือน วัฒนกุล และ พุดยรัตน์ รื่นเรือง, 2558) และสามารถแสดงภาวะผู้นำได้ตามสถานการณ์ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ อยู่ในระดับสูง

ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) อยู่ใน ระดับสูง อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีในการสื่อสารต่าง ๆ ได้อย่างเป็นนัยดี ซึ่งนักศึกษามีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ นักศึกษาจึงต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจึงเป็นเครื่องมือกระตุ้น และ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแก่นักศึกษาพยาบาล โดยเน้นความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของเทคโนโลยี มากกว่าการ กำหนดว่าควรจะใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมใดเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ เพื่อที่ว่าอาจารย์ผู้สอนจะสามารถ เลือกใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมที่ตนสนใจหรือถนัดอยู่แล้ว มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก และง่ายดายมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันในรายวิชาต่าง ๆ ได้มีการออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นนักศึกษาพยาบาลให้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล การเข้าถึงความรู้จากฐานข้อมูลต่าง ๆ และการสังเคราะห์ความรู้ จากนั้นจะใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการนำเสนอผลงานของตนเองในรายวิชานั้น ๆ ดังนั้น ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาพยาบาล จึงอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ แนวคิดของ มิซรา และ โคล์เลอร์ ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ที่เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามา สนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมเรียนการสอน จึงจะช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างรอบ ด้านได้ในเวลาเดียวกัน

ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 19-22 เป็นช่วงของกลุ่ม Generation Y ที่ได้รับการพัฒนาทักษะในการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอย่างกว้างขวาง และมีการขยายไปอย่างรวดเร็ว ช่วงอายุนี้นี้จึงเป็นที่ กังวลของผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงมีองค์กรต่าง ๆ เข้ามาตรวจสอบ และดูแลเกี่ยวกับการใช้ ประโยชน์จากการสื่อสารและการเท่าทันสื่อ นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษาก็มีอิทธิพลมากต่อทักษะ การสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ โดยนักศึกษาพยาบาลจะต้องอาศัยในหอพัก การใช้ระบบการสื่อสาร ต่าง ๆ จึงมีการตรวจสอบ และควบคุมให้มีความถูกต้อง สอดคล้องกับจริยธรรมการใช้สื่อ รวมทั้งในแนวทางการ จัดการศึกษาได้สอดแทรกเกี่ยวกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evident Based Practice) ในรายวิชา เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสามารถอ้างอิงแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการได้ (ทัศนีย์ เกริกกุลธร, ประกิต รัชวัตร และวิภาศิริ นราพงษ์, 2013)

ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลมีความสามารถในการปรับตัวด้านการปฏิบัติงาน มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมี ทักษะด้านการเรียนรู้และมีคุณลักษณะใฝ่รู้ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี สุราษฎร์ธานี โดยสถาบันการศึกษาได้จัดระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษา พยาบาลทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ให้นักศึกษาพยาบาลมีความสามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับบริบทและ

วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้

สภาพแวดล้อม (วิจารณ์ พานิช, 2555) เช่นการจัดกิจกรรมค่ายวินัย การเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษา การจัดการสอนตามสภาพจริง (Authentic Learning) โดยมุ่งหวังว่า นักศึกษาพยาบาลสามารถเรียนรู้ได้รวมทั้งสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับภาวะการณปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว คนที่สามารถปรับตัวได้จะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาทักษะด้านอาชีพและด้านการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองทั้งในด้าน ความคิด การกระทำ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และทัศนคติ โดยสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเองเป็นสำคัญ

การนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันการจัดการศึกษาควรส่งเสริมรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 โดยการเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงบูรณาการ รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนควรตระหนักถึงหลักสูตรและกลวิธีการสอน เพื่อเตรียมให้นักศึกษามีความพร้อมสำหรับการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้นำไปชี้วัดพฤติกรรมของนักศึกษาได้อย่างแม่นยำ

รายการอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, สราญ นิรันรัตน์, จิราภรณ์ จันทรอารักษ์, บุญเตือน วัฒนกุล และ พุดิรัตน์ รื่นเรือง. (2558). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 25(2): 178-193.
- เกียรติกำจร กุศล, เสาวลักษณ์ วงศ์นาถ และอุไร จเรประพาส. (2551). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 1(2): 32-45.
- เครื่องมือ เพชรชู. (2555). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการจัดการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. (2555). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555*. เอกสารอัดสำเนา.
- ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์ และสุภาวดี นพจรจินดา. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 4(3): 63-77.

สุวณี อึ้งวรกร. (2558). ครู: อภิวัฒน์การเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารเครือข่าย
วิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 2(1): 65-58.

Mishra, P. & Kereliik, K. (2015). **What 21st Century Learning? A Review and a Synthesis**
2012. Retrieved April 19, 2015 from [http://www.punya.Edu.msu.edu/publications/
21stCenturyKnowledge-PM-KK.pdf](http://www.punya.Edu.msu.edu/publications/21stCenturyKnowledge-PM-KK.pdf).

Gerdeman, J. L., Lux, K. & Jean, J. (2013). Using Concept Mapping to Build Clinical Judgment
Skills. **Nurse Education in Practice**, 13: 11-17.

North Central Regional Educational Laboratory & Metiri Group. (2003). EnGauge 21st Century
Skills: Literacy in the Digital Age. Retrieved December 15, 2015 from [http://www.
ncrel.org/engage/skills/skills.htm](http://www.ncrel.org/engage/skills/skills.htm)

Partnership for 21st Century Skills. (2009). **Framework for 21st Century Learning**. P21
Retrieved May 9, 2016, from [http://www.21stcenturyskills.org/documents/framework_
flyer_updated_april_2009.pdf](http://www.21stcenturyskills.org/documents/framework_flyer_updated_april_2009.pdf).

Trilling, B. & Fadel, C. (2009). **Learning and Innovation Skills. 21st Century Skills Learning
for Life In Our Times**. San Francisco: Jossey-Bass.